

mislim, da v tih imenih je več, kakor le „domišlija“ najti. V gori navedenih rodovih toraj nahajamo čiste slovenske imena, in tudi ti razlogi jih podpirajo, ktere učeni Grimm za podlago spozna, iz ktere so od nekdanj nahajale lastne imena. Grimm pravi o tem: „Betrachtet man den Grund der Namen, so ergeben sich drei Arten, indem si sich entweder auf einen Stammherrn, oder auf eine vorstehende Eigenschaft des Volkes selbst, oder endlich auf die Gegend beziehen, in der es wohnt. Die Vorstellung der Frömmigkeit und des Gottesdienstes könnte man in Volksnamen gleichfalls erwarten, wie in Mannsnamen Bezug auf Götter erscheint“¹⁾.

Iz vsega tega pa se jasno vidi: ako hočemo pomen mitiških in starih zgodovinskih imen zapopasti, moramo besedi na jedro pogledati, ker resnično je, kar ostroumni dr. Pott piše: „Mit dem Wachsen der Civilisation steht bekanntlich das Maas der Körperkräfte und die Schärfe der Sinne keineswegs im proportional fortschreitendem Verhältnisse: so hat sich auch die Sprache von Geschlecht zu Geschlecht mehr verdunkelt, nicht bloss, weil sie körperlich verderbter geworden, sondern weil auch die, welche sich ihrer bedienten, nicht mehr die ursprüngliche sinnlich klare Auffassungsweise der Dinge und ihrer Beziehungen festhielten, und statt dessen dieselbe durch eine abstraktere Vergeistigung oft mehr verwickelten, als aufhellten, und weil durch die vielen tropischen Uebertragungen, Verallgemeinerungen und Verengerungen der Wörter in ihren Bedeutungen der wahrhaft ursprüngliche Sinn, wo nicht vergessen ward, doch in den Hintergrund trat“²⁾.

Ozir po svetu.

Omikani peslajnarji.

Znani potopisnik Oskar Kessel, ki je veliko po svetu popotoval, da bi zvedil za mnogoverstne narode in njih sege, je prišel tudi na veliki otok Sumatra v izhodnji Indii v Azii, kjer prebiva narod Battanov, ki sicer niso divjaki, ampak toliko omikano ljudstvo, da prebivajo v vašeh, se pečajo s poljedelstvom in živinorejo, s tkanjem pavolnatega blaga in z izdelovanjem umetnih stvari iz kotlovine in pirinača (mesinga). In kako kervoločno ravnajo ti ljudje s takimi, ki so jih vjeli v vojski ali ki so bili k smerti obsojeni! Obsojenca privežejo h kolu, okoli kterega se zberejo vsi vaščani. Naj poprej začnejo eni, kterim naj gladkeje beseda teče, grozovito popisovati hudodelstvo, ki se ga je po njih mislih obsojenec vkrivicil; potem stopi naj imenitniši mož iz zбора ali tisti, kterega je obsojenec razžalil in mu odreže konec nosa, ga pomoči v limonini sok, in ga sné kakor ostrico (austrijo); za tem pristopi drugi, ki mu odreže kos lica, in ga ravno tako sné; za tem pride tretji, ki mu iz dlana izreže meso in ga ravno tako povzije vprico revnega terpinca in vsega zбора. Potem pa še plane, kdor koli more blizo priti, čez reveža, in mu izreže naj bolji kos mesa iz rame, stegna itd. Kolikor huje je po misli peslajnarskega naroda hudodelstvo bilo, in kolikor huja je jeza bolj veljavnih Battanov do njega, toliko dalje mesarijo reveža. Tega mesarstva pa se vdeležvajo le možki in starejše žene.

Kako spomlad čedalje merzleja prihaja.

Dr. Berigny v Versalji (Versailles) na Francozkem je razglasil zanimiv popis, v kterem po natančnih zapisih dokazuje, kako poslednjih 8 let vreme mesca maja

ški Geil, odtod more biti begeilen, pomočiti = pognojiti? Tudi bled pomeni toliko kot jezero; bledsko (blejsko) jezero je toraj pleonazm; keltiški bel = Morast (Adelung „Aeltere Gesch. der Deutschen“ 247), nemški belt, zato der grosse Belt, der kleine Belt. Razumek vode tudi izrazuje ime reke Glone (Glan), poljski: glona, gloma, die Flüssigkeit, zato imena vasi v mokrih krajih: Glonje, Glonjice, v Glonjah.

¹⁾ Grimm „Gesch. der deutsch. Sprache“ str. 82, 83.

²⁾ Pott „Etymologische Forschungen“ II. 407.

(velikega travna) čedalje merzleje prihaja, in da letošnji maj je bil naj merzleji poslednjih 9 let. Srednja toplota mesca maja (naj prijetnišega pomladanskega mesca) leta 1847 je bila nekaj ($\frac{4}{10}$) čez 15 stopinj, leta 1848 tudi nekaj ($\frac{7}{10}$) čez 15, leta 1849 tudi 15 (in $\frac{1}{10}$), leta 1850 nekaj ($\frac{7}{10}$) čez 12, leta 1851 nekaj ($\frac{3}{10}$) čez 11, leta 1852 nekaj ($\frac{6}{10}$) čez 14, leta 1853 nekaj ($\frac{1}{10}$) čez 13, leta 1854 nekaj ($\frac{2}{10}$) čez 12, — letos pa le nekaj ($\frac{9}{10}$) čez 10 stopinj.

Smešnice.

— Neki Anglež, ki se s svojo sestro nikakor zastopiti ni mogel, ji je na smertni postelji dve sto tolarčkov zagotovil, pa s tem pristavkom, da se ji ne smejo ob njenem življenji izplačati, ampak po smerti, da bo spodobno pokopana.

— V Bremnu je zdravnik Kurici Kord imel v navadi reči: „zdravnikom se pripisujejo trojne lastnosti: prva je angelja, kadar pervikrat k bolniku pride, ki ga v svojih težavah že komaj pričakuje; druga Boga, če je njegovo zdravilo pomagalo in bolnika smerti otelo; tretja pa vruga, kadar svoj zaslužek terja“.

— Kako se kaj imate? je bil neki siromak vprašan, ki je zmiraj dobre volje in vesel bil. „Prav dobro“ — odgovori; imam česar potrebujem, in še nekaj čez“. Kaj se čudite? Ni laž; vam rečem, kar potrebujem, imam: usta — in še nekaj čez — nos.

— Neki kmet na Švabskem gré iz mesta domú in doide šolarja na poti, ki je ravno iz šole šel. „Ej, dečko, šolarji se vendar morete dosti v šoli naučiti, povej ti meni, kaj?“ Nič — odgovori fantič brez pomišljenja. — Kako to da ne? — Nas je preveč v šoli, in gospod učitelj imajo zmiraj dosti samo z nabijanjem opraviti.

— Neki mesar je bil kratkoviden in je tedaj zmiraj očale nositi mogel. Primeri se pa, da jih enkrat, gredé na sejm v bližnji terg, zgubi. Prosi svojega soseda, da mu naj svoje posodi. Te so pa vsako stvar tako poveličale, da je mesar troje telet za tri pitane vole kupil.

— Godeci se zberejo na plesišču, enega pa ni. „Ajdmopo-nj, ker brez njega nič početi ne moremo“. Kmalo do njegove kočje dospejo, in ga zbudi. Kaj hočete, za Boga! tako kasno ponoči? Jez nikamor ne grem necej več, ne za milijon ne“. — No — reče eden izmed godcev: Idi brate! vsak bo dobil 30 krajcarjev. — „To je pa kaj druzega“, reče, se napravi in gré z njimi. Posl. Poljanski.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Beluna na Laškem. K. — 16. dan p. m. se je nenadoma kolera v tukajšnje izrejalische tako hudo privlekla, da je v 24 urah 59 soldatičev za njo zbolelo, od kterih jih je v kratkem 28 pomerlo. Res strašen je bil pogled, viditi nesrečne otročice v velicah bolečinah se zvijati; vsa njim izkazana skerbna pomoč od gospod zdraviteljev, učiteljev in služabnikov je bila zastonj. S temi, kteri so nam zdravi ostali, smo jo hitro v grad pobegnili, ki pol ure od mesta na nekem hribcu leži, kjer se še zdaj najdemo. Vsi drugi pa, kterim je strašna bolezen prizanesla, so se podali domú na Laško in Primorsko in tudi v Ljubljano. Tudi v mestu je že 24 oseb za kolero umerlo, veliko pa jih bolnih leži pod varstvom zdraviteljskim.

Iz okolice varaždinske 6. julija. V. — Pri nas že režžanjejo, neizrečeno lepa je, škoda le, da nektore njive je nekoliko toča pomlatila bila; pšenica je tudi lepa, al ne tako kakor rež; turšica pa tako lepo stoji, da je je le veselje gledati, in ljudje je hembraj veliko sejejo; so pa bolj pametni za to reč, kakor Kranjci, ki zamaknjeni v svojo nevarno ajdo v lastno škodo zanemarjajo turšico. Murbinega drevja po Varaždinu in okoli veliko raste; terta, pravijo, tudi ni preslaba.